

8.10 E munkálatok keretében figyelembe kell majd venni az ide vonatkozó egyetemi kutatások már létező eredményeit.

8.11 Az EGSZB azt ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy az elkészült munkák kerüljenek nyilvánosságra és folytassanak rólok nyilvános vitát. Ennek módja egy Zöld Könyv lehetne, amely feltétlenül szükséges alapja egy olyan közösségi eszköz kidolgozásának, amelynek alkalmassága vitán felül áll majd.

8.12 Az EGSZB tudatában van annak, hogy a biztosítási szerződések jogának harmonizálására tett kezdeményezés támogatása csakis a tagállamok politikai akaratától függ, s csak

ennek birtokában ölthet konkrét formát a pénzügyi szolgáltatások belső piacának kialakulásához történő eme jelentős hozzájárulás.

8.13 Az EGSZB arra kéri az Európai Parlamentet, hogy csatlakozzon a kezdeményezéshez és – megújítva támogatását a biztosítási szerződések jogának általános részében található kötelező rendelkezések harmonizációs célkitűzéséhez – a kezdeményezést politikai naptárában illessze be a megfelelő helyre a prioritások közé.

Brüsszel, 2004. december 15.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

Elnöke

Anne-Marie SIGMUND

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye a következő témákban: „Turizmus és sport: a jövő kihívásai Európában”

(2005/C 157/02)

2004. január 29-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a Működési Szabályzat 29. cikkének (2) bekezdése értelmében úgy határozott, hogy saját kezdeményezésű véleményt ad ki a következő tárgyban: Turizmus és sport: a jövő kihívásai Európában

A munkák előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2004. november 10-én ismertette véleményét. (Előadó **Patrizio Pesci**).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2004. december 15-én és 16-án megtartott 413. plenáris ülésén (december 15-i ülés) 144 szavazattal, 1 ellenében és 2 tartózkodás mellett az alábbi véleményt fogadta el:

Előszó

Az emberek, városok és közösségek fejlődését fokozza a mások iránti tiszteleten alapuló pozitív értékek megosztása és cseréje, valamint a kölcsönös megértés, a tolerancia, a vendégszeretet és a megszerzett tapasztalatok és jövőbeli tervek cseréjére vonatkozó kölcsönös hajlandóság fokozása.

Egy egyre gyorsabban mozgó társadalomban, melyet távolra mutató szociális, geopolitikai és technológiai változások jellemeznek, és amelyben a materiális haladásnak legalább az értékek fejlődésével párosulnia kell, elengedhetetlennek tűnik megragadni minden alkalmat, legyen az kisebb vagy nagyobb, ezeknek az értékeknek a megerősítésére és terjesztésére.

A turizmus és sport szektor természetes eszközei az értékek megerősítésének és terjesztésének. Szociális és kulturális tevékenységek saját jogon, ezen kívül gazdasági tevékenységek is, melyek szorosan összekapcsolódnak, miközben számos alapvető közös érték van bennük, mint intellektuális kíváncsiság, nyitottság a változásra és a tanulásra, és az egyenlő „játéktér” elve.

A turizmus és a sport ezenfelül hozzájárulhat a lisszaboni stratégia célkitűzéseinek eléréseihez, melynek célja, hogy 2010-re Európa legyen a világ legversenyképesebb tudásalapú gazdasága. Valójában, ezen ágazatok növekvő gazdasági befolyása mozgatórugó az EU országok gazdaságaiban.

Az Alkotmányos Szerződéstervezet elfogadása, – amelyben a turizmus első alkalommal az EU joghatósága alá tartozó szektornak minősül – ezt a hozzájárulást tovább fokozza. Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy ez egy kezdeti, alapvető lépés a turizmusra irányuló európai fejlesztés-, támogatás- és koordinációs politika felé, és üdvözli a sport felvételét a fenti alkotmányos szövegbe.

1. Bevezetés

1.1 A turizmus és a sport két olyan szektor, amely a jövőben egyre jelentősebb mértékben fog hozzájárulni Európa gazdasági fellendüléséhez és szociális jólétéhez. Kulcsszerepük a világon mindenütt általános elismerésnek örvendő.

1.2 Az államok és a közösségek egyre inkább úgy tekintenek rájuk, mint a pozitív értékek és üzenetek terjesztésének, és a szociálisan és környezeti szempontból fenntartható gazdaságok kiépítésének kulcsfontosságú szereplőire.

1.3 A sport mindig is nagy tömegeket vonzott, akik ugyanannak a szenvedélynek hódoltak, és akiket kisebb-nagyobb sportesemények szeretete állandóan utazásra ösztönzött.

1.4 Ma a turizmus a sportesemények széles skáláját kínálja, amelyek, különösen az utóbbi években nagy sikerek örvendenek, és néha hozzájárulnak egy részleges vagy teljes hanyatlásnak indult terület újraélesztéséhez ⁽¹⁾.

1.5 Néhány sporthoz kapcsolódó úti cél így turisztikai célponttá is vált, és fordítva, miközben a két terület egyre inkább összekapcsolódik és a másikban a szolgáltatásnyújtás és növekedés újabb lehetőségeire talál.

1.6 Ez még vonzóbbá teszi az egyéni célpontokat nem csak a fiatalok (és kevésbé fiatalok) számára, hanem a fogyatékkal élők számára is, akik végre az ideig ismeretlen örömeiket élvezhetik át a sporthoz kapcsolódó üdülések által.

1.7 Négyszáztizenegy-millió ember látogatott el Európába 2002-ben, amely a GDP több, mint 5 %-át adta, és Európa részesedését a világ turisztikai piacából kb. 58 %-ra emelte. Azonban a WTO (Turisztikai Világszervezet) becslései szerint, bár a turisták száma közel megkétszereződik, Európa részesedése a világ turisztikai piacából 46 %-ra fog visszaesni 2020-ra a piaci versenybe belépő új szereplők miatt.

1.8 Ezen vélemény vonatkozásában, az EGSZB támogatatta a Rómában, a „Turizmus és sport: a jövő kihívásai Európában” című témában megrendezett nyilvános meghallgatást, melyen részt vettek a turisztikai és sport szektor vezető Európai és Olasz képviselői és az Európai Bizottság turisztikai és sport egységeinek vezetői. Az ott lezajlott párbeszéd értékes volt, számos javaslat és elgondolkodtató kérdés merült fel ⁽²⁾.

1.9 A római nyilvános meghallgatás alapján, és figyelembe véve, hogy ebben az évben a WTO Turizmus Világnapjának (2004. szeptember 27.) témája „a sport és turizmus: a kölcsönös megértés, a kultúra és a társadalom fejlődésének két

éltető ereje” volt, az EGSZB megfogalmazott néhány vitapontot az elemzés és akciók politikájának jövőbeni, integráltabb formájáról mindkét szektor vonatkozásában.

1.10 Európa, amely 2004-ben otthont adott a Labdarugó Európa-bajnokságnak Portugáliában, a XXVIII. Olimpiai Játékoknak és a Para-Olimpiai Játékoknak Görögországban, számos más sporteseményt is vendégül lát az elkövetkezendő öt évben, melynek hatása a turizmus és gazdasági folyamatok szempontjából igen jelentős, mivel a nemzetközi nézőközönség vándorlása a kontinensen különleges lehetőséget nyújt Európa összes turisztikai célállomása számára.

2. Turizmus és sport: a jövő kihívásai Európában

2.1 Éppen ezért, az elkövetkezendő években a világ összes médiája hosszú időközökre Európát veszi majd célba. Ezek az alkalmakon az Európai Unió ⁽³⁾ a média figyelmének középpontjába fog kerülni, különböző csatornákon és szinteken keresztül. Következésképpen, Európa vitatott témává válik – legalábbis a magasabb helyeken – politikai, társadalmi-kulturális szempontból, valamint a turizmust és természetesen a sport tekintetében.

2.2 Eme jelentős sportesemények időszakát tehát az európai társadalomnak, nemcsak mint gazdasági lehetőséget kell szemlélni, hanem a növekedés és a fenntartható fejlődés felé tekintve – elsősorban mint az elmélkedést és a kulturális és szociális értékek terjesztését szolgáló alkalmat.

2.3 Nyilvánvalóan, ezek az események hatalmas teret biztosítanak a tagállamok és a világ más országainak népe részére a képzési és oktatási intézkedések kidolgozására és végrehajtására. Külön figyelmet kell fordítani a fiatalokra és a társadalom szövetébe legkevésbé beilleszkedettek, mint például a fogyatékkal élők.

2.4 A turisztikai szektor versenyképességét tekintve, az elkövetkező, jelentős sporteseményekben gazdag évek nagyszerű lehetőséget kínálhatnak Európa számára, amelynek így – a jó minőségű vendéglátóhelyekre és a fenntartható szolgáltatások biztosítására összpontosítva – alkalma nyílik a piaci választék kialakítására és kiaknázására.

2.5 Az Európai Unió ma 25 tagállamból áll, ennek minden előnyével az új Közösség 450 millió lakosa számára. Több lesz az elérhető úti cél, nő az utazni kívánók száma, több sportoló is sporteseményt kell felvenni az európai programokba és körforgásba, amilyen hamar csak lehetséges.

⁽¹⁾ Jó példa erre a folyamatra Torino városa, amely az elkövetkezendő 2006-os Téli Olimpiai Játékoknak és Para-Olimpiai Játékoknak köszönhetően új életet ad az elhagyott ipari területeknek és hasznosítja az új elővárosi területeket, fellendítve a helyi gazdaság minden ágazatát.

⁽²⁾ A nyilvános meghallgatást a „Turizmus és a sport: a jövő kihívásai Európában” címmel 2004. április 22-én került megrendezésre a Nemzeti Gazdasági és Munkaügyi Tanácsnál (CNEL) Rómában.

⁽³⁾ Lásd a 3. lágjegyzetet

3. Turizmus és sport: kettős stratégia Európa számára

3.1 A turisztikai ipar táplálja a békét, elősegíti a népek közötti integrációt, és ezáltal megkönnyíti a békés egymás mellett élést, amelyet a tolerancia és a kölcsönös tisztelet jellemez.

3.2 A turizmus bebizonyította, hogy segíthet emberek millióinak az életszínvonalát jobbra tenni világ minden részén, igazságosabb és a társadalom több rétegére kiterjedő gazdasági fejlődés ösztönzése által.

3.3 A foglalkoztatásra gyakorolt hatása ugyancsak jelentős. Több, mint két-millió üzleti vállalkozás működik ebben a szektorban Európában, amely több, mint 8 millió embert foglalkoztat, a segélyszemélyzetet leszámítva.

3.4 A turizmus több szektoron is átívelő jelleget mutat, és nagyobb kapacitással bír a munkahelyteremtés tekintetében, mint a termelés bármely más típusa.

3.5 Ugyanakkor, ez a szektor érzékeny leginkább a gazdasági visszaesésekre, a nemzetközi krízishelyzetekre és a szezonális tényezőkre, ami azt jelenti, hogy a hosszú távú foglalkoztatásban játszott szerepe korlátozott, annak ellenére, hogy – a szektor által kínált termékeknek változatosságának köszönhetően, melyek sokszínűsége ellensúlyozza a szerkezetből adódó és más esetleges problémákat, és lehetővé teszi, hogy ezeket a szektor elnyelje – állandóan tanúbizonytságot tesz bizonyos fokú ellenállásról a fenti tényezőkkel szemben.

3.6 A következő években az igazi kihívást az fogja jelenteni, hogy a 25 tagállamban egy szociálisan és gazdaságilag stabil keretet kell létrehozni és megőrizni, amelyben nem létezik a szociális kirekesztés egyetlen formája sem. A turizmust, sportot és kultúrát, gyakorlatilag mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni, még pedig a leghátrányosabb helyzetben lévő társadalmi csoportok számára kedvezményesen.

3.7 Az Európai Bizottság már felvázolta ezt a folyamatot 2001 novemberében a „Munkálkodjunk együtt az európai turizmus jövőjéért”⁽¹⁾ című közleményében, és az ezt követő, 2003 novemberében kiadott „Alapvető irányvonalak az európai turizmus fenntarthatóságáért”⁽²⁾ című közleményében. Már csak meg kell valósítani a dokumentumban megfogalmazott ötleteket.

3.8 Ha azonban jó minőségű turizmust szeretnénk elérni, akkor a turizmust integrálnunk kell a társadalom más termelő és/vagy szórakoztató szektoraival. A sport, melyet az értékek gazdagsága, kultúra, szabályok és elvek jellemeznek, ideális partner a fenntartható növekedés elősegítésében minden szinten.

3.9 A turizmushoz hasonlóan a sport ma már elengedhetetlenül fontos része a szabadidős tevékenységeknek, ugyanakkor

a szociális növekedés és gazdasági fejlődés mozgatórugója is, amiben még rengeteg tartalék rejlik.

3.10 A sport által terjesztett értékek, amelyek, mint az köztudott, az időszámításunk előtti nyolcadik évszázadba, az első Görög Olimpiai Játékokhoz vezethetők vissza, nagyon is aktuálisak és egyre inkább kifejezést nyernek a fiatalok számára kidolgozott képzési politikákban.

3.11 A sport gazdasági dimenziója minden eddigi arányt felülmúlt az utóbbi években. A jelentős sportesemények általános nagyszabású szociális találkozókká váltak, melyek üzeneteket juttatnak el, és értékeket közvetítenek minden korcsoport számára világszerte.

3.12 A sportesemények a turizmus új formáit is létrehozták, amelyek a hagyományos üdülést egy bizonyos sport gyakorlásának lehetőségével ötvözik. Ebben az értelemben, a jelentős sportesemények katalizátorként működnek és arra készítetik az embereket, hogy új sportokba vágjanak bele.

3.13 Egyrészt a sport kihasználja a turisztikai infrastruktúra és szolgáltatások által kínált előnyöket, másrészt viszont serkenti is a turizmust, amely jelentős előnyöket húz a turista célpontokban megrendezett sporteseményekből: csak gondoljunk a Labdarúgó világbajnokságot vagy az Olimpiai Játékokat a helyszínen nyomon követni vágyó emberek nagy számára, és mindenek felett, arra az arculátépítésre, melyet egy ilyen eseménynek otthont adó ország nyer ezáltal.

3.14 Ez a vélemény elsősorban, bár nem kizárólag, azokra a nagyszabású sporteseményekre összpontosít, amelyek általánosításban a legnagyobb nyereséget, kulturális és társadalmi előnyt, valamint a legnagyobb publicitást hozzák magukkal az európai célállomások számára.

3.15 Általában véve a „nagyszabású sportesemény” alatt olyan rendezvényt értünk, amely képes jelentős számú turistát az adott helyre vonzani, úgy hogy azok legalább egy éjszakát ott is töltenek, ezáltal fellendítve a turistacélpont turisztikai gazdaságát.

3.16 A nagyszabású rendezvények jó alkalmat adhatnak az értékek, magatartásformák és gyakorlatok kiemelésére, melyeket aztán a helyi szinten lezajló számtalan eseményen gyakorolni és alakítani lehet⁽³⁾.

3.17 A sport és turizmus között fennálló összetett kapcsolatok azonban egy szélesebb kapcsolatrendszer részei, amely magában foglalja a társadalmi, kulturális és környezeti szektorokat is. Manapság a turisták egyre összetettebb üdülésre vágnak, amely egyszerre kielégíti a kikapcsolódásra, a sportra és a kultúrára irányuló igényeiket.

⁽¹⁾ COM(2001) 665 végül

⁽²⁾ COM(2003) 716 végül

⁽³⁾ Helyi versenyek, iskolák közötti és amatőr bajnokságok, regionális sportesemények, világméretű egyetemi játékok stb

4. Intézményi szint

4.1 A múltban a közösségi turisztika politika egyetlen jogi alapja az EK-Szerződés 3. cikkének (u) pontja volt. Egy olyan szektorra nézve, amely számos EU-ország gazdaságára ilyen jelentős befolyást gyakorol, ez egy súlyos visszahúzó erő az igazi európai turisztika politika megvalósításának útján.

4.2 A turizmus valóban szektorokon átívelő jellegű tevékenység: magába ölel majdnem minden termelési szektort és szolgáltatást, és hatékony méretgazdaságosságot kíván mind a regionális gazdálkodás, mind a háttérben meghúzódó döntéshozatali és politika alakító folyamatok részéről.

4.3 Azonban, különösen 1999 óta, a közösségi intézmények újult és egyre fokozódó érdeklődéssel fordulnak a turizmus felé⁽¹⁾. Az EGSZB aktívan figyelemmel kísérte ezt az új tendenciát, és lelkesen üdvözli ezt az *ad hoc* rendelkezést a turizmusról az Európai Alkotmányban⁽²⁾.

4.4 Ez a mérföldkő a turizmus régóta tartó, és alkalmanként ártalmas háttérbeszorításának végét jelzi, és megteremti a szektor hivatalos elismeréséhez és az EU-politikákba történő integrálásához szükséges feltételeket.

4.5 Az EGSZB reméli, hogy innentől a turizmus számíthat a jól célzott, konkrét európai intézkedésekre, programokra és kezdeményezésekre. Ezzel kapcsolatban az EGSZB kéri, az egyes szektorokban létrehozott európai ügynökségek mintája alapján egy közösségi szintű egységes kormányzó testület felállítását⁽³⁾.

4.6 Minden esetre, az EGSZB üdvözli, hogy az Európai Unió már dolgozik a fenntartható fejlődést minden szempontból elősegítő turisztikai politikán⁽⁴⁾.

4.7 Rátérve az európai sportpolitikára, láthatjuk, hogy számos kulcsfontosságú dokumentum támasztja alá, mint az Európai Sport Charta (1999) az Amszterdami Szerződés, amely megfogalmazta a sport társadalmi jelentőségét, és a Nizzai Szerződés mellékletét képező Nyilatkozat, amely különleges helyet biztosított a sportnak a közösségi hatáskörbe tartozó területek között.

(1) Ideértve az 1999-ben, foglalkoztatás a turizmusban témában kiadott cselekvési tervet, az Európai Bizottság 2001 november 13-án kiadott Közleményét „Munkálkodjunk együtt az európai turizmus jövőjéért” címmel, az Európai Parlament 2002. május 14-én kiadott állásfoglalását, az Európai Tanács 2002. május 21-én megfogalmazott állásfoglalását az európai turizmus jövőjéről és az Európai Bizottság 2003 novemberében kiadott „Alapvető irányvonalak az európai turizmus fenntarthatóságáért” című közleményét

(2) I fejezet 17. cikk és III/181 cikk, (4A szakasz)

(3) Például az Európai Gyógyszerértékelő Ügynökség, Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi ügynökség, Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság, Európai Környezetvédelmi Ügynökség stb

(4) Az EGSZB részt vett ebben a folyamatban saját kezdeményezésű véleményének megfogalmazása által, melynek címe „Mindenki számára hozzáférhető, fenntartható turizmus” (HL C 32. 2004. 2. 5), és amellyel hozzá kívánt járulni a jövőbeni intézkedésekhez

4.8 Hála a Nizzai csúcstalálkozótól kapott ösztönzésnek, a sport elfoglalta az őt megillető helyet a 2004 júniusában elfogadott Európai Alkotmányban, ahol külön rendelkezés tárgyát képezi⁽⁵⁾.

4.9 Annak érdekében, hogy kiemelje a sport szociális téren és oktatásban játszott jelentőségét, az Európai Bizottság 2004-es évet a sport általi nevelés európai évének nyilvánította. Ez módot ad a szektor figyelem középpontjába állítására, valamint a képzési, tudatosság növelő és fejlesztési projektek finanszírozására az iskolákban és oktatási szervezetekben szerte az Unióban.

4.10 Ez a kezdeményezés a diákok mobilitását is ösztönözte, bár csak korlátozott finanszírozással, lehetővé téve a diákok számára, hogy otthonuktól távol eső helyekre látogassanak és kielégítsék mind az utazás és új helyek felfedezése iránt érzett vágyukat, mind kedvenc sportjuk iránt érzett szenvedélyüket.

4.11 A turizmus, sport és kultúra integrálása lesz az elkövetkezendő évek egyik kihívása az európai gazdaság fellendítése és mindnyájunk számára magasabb életszínvonal elérése érdekében.

4.12 Ez a feladat előtérbe kerül a fent említett lisszaboni célkitűzések tükrében, melyek megvalósítása során mindenképpen figyelembe kell vennie az EU-országok változó gazdasági helyzetét, ha a tartós, fenntartható növekedést és fejlődést szeretnénk biztosítani.

4.13 A turizmus, sport és kulturális szektor integrációját célba vevő európai szintű innovatív stratégia kidolgozásának részeként az Európai turisztikai Fórum és az Európai Sport Fórum keretében különleges műhelygyakorlatokat lehetne tartani, és innovatív kezdeményezéseket ösztönözni. Az innovatív kezdeményezések lehetnek diákcsere, ölteték tudatosság-növelő kampányok formáját, hogy a „sportoló” turistákat bevonják a sportesemények otthont adó hely kulturális és szociális életébe, vagy új képességek fejlesztését célzó tanfolyamok. Ebből a szempontból elengedhetetlen a civil társadalom és a magánszféra azonnali bevonása.

4.14 Ennek a két szektornak – a turizmusnak és a sportnak – a hivatalos elismerése az Alkotmányos Szerződéstervezetben jelentős lépés az említett célok megvalósítása felé, különös tekintettel az ebben a két szektorban tevékenykedő európai üzleti vállalkozások versenyképességének elősegítésére és fejlesztésére.

5. Biztonság és fegyverszűnet az Olimpia ideje alatt

5.1 Ahogy az már korábban is elhangzott, az elkövetkezendő évek telve lesznek sporteseményekkel, és emberek milliói fognak összegyűlni a világ minden részéből, hogy figyelemmel kísérhessék őket.

(5) I fejezet 16. cikk és III fejezet 282 cikk (5. szakasz)

5.2 A jelentős sportesemények, az ehhez kapcsolódó hosszú utazások és átfogó média közvetítések időszaka felveti a biztonság sürgető kérdését. Egy olyan kérdést, amelyet felelősen, főleges riadalomkeltés nélkül kell megoldani, mindenfajta megelőző és felügyelő intézkedés végrehajtásával, amely az egyes sportesemények bonyodalommentes lefolyásának biztosításához szükséges.

5.3 Ebben a tekintetben az együttműködés és a közös cselekvési stratégiák előzetes kidolgozása döntő fontosságú a nagyszabású sportesemények megrendezése során.

5.4 Az elkövetkező években megrendezendő sporteseményeknek biztonságos hátteret kell nyújtanunk, melynek elsősorban a megelőzésen kell alapulnia.

5.5 Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2000. szeptember 6-án elfogadott egy Nyilatkozatot, amelynek 10. pontja kimondja, hogy Sürgetjük a tagállamokat, hogy tartsák tiszteletben az olimpiai tűzszünetet, egyénileg és közösen, úgy a jelenben, mint a jövőben is, és támogassák a Nemzetközi Olimpiai Bizottságnak a béke és az emberek közötti megértés a sport és az olimpiai eszme általi elősegítésére tett erőfeszítéseit.

5.6 Mind a nemrégiben megrendezett Brüsszeli Európai Tanács (2003. december 12) mind az Európai Parlament (2004. április 1.) hasonló felhívásokat tett. Különösen, amikor az Európai Parlament üdvözölte a Nemzetközi Olimpiai Bizottság által az olimpiai tűzszünet érdekében létrehozott nemzetközi alapítványt, mely szervezet a béke eszméjét és a sport általi megértést hivatott előmozdítani.

5.7 A biztonságról szóló vitához fűzött hozzájárulásaként az EGSZB hangsúlyozta az olimpiai tűzszünet sürgetésének szükségességét, mint az elkövetkező évek minden sporteseménye esetében aktuális általános üzenetet. Az EGSZB fenntartja álláspontját, hogy a sport hozzájárulhat a párbeszéd kultúrájának elterjesztéséhez, és fokozza a lehetőséget az emberek közötti találkozásra.

6. Integrált fenntarthatóság

6.1 Már említettük, hogy a turizmus és sport között össze-tett kapcsolatok szövődnek, melyek szociális, gazdasági és környezeti kihatással bírnak. Ez a kapcsolat még összetettebb, a nagyszabású (jelentős) sportesemények esetében.

6.2 Ebből következően az ilyen események szervezése során a fenntarthatóság minden szempontját – legyen az szocio-kulturális, gazdasági vagy környezeti – figyelembe kell venni. Az Európai Bizottság által, a fent említett, az „Európai turizmus fenntarthatóságának alapvető irányvonalairól”⁽¹⁾ szóló közlemé-

nyében megfogalmazott, a fenntartható turizmust szolgáló irányvonalakat, melyeket az EGSZB a „Mindenkinek számára hozzáférhető szociálisan fenntartható turizmus”⁽²⁾ című véleményében értékelt, alkalmazni kell a sportra és a sport úti célokra is.

6.3 Szociális és kulturális értelemben a sporteseményeknek elsősorban az identitást fokozó alkalmaknak és a kulturális csere lehetőségeinek kell lenniük. Ezért javasoljuk, a különböző európai országok több régiójára kiterjedő (az Interreg program példáján alapuló) turisztikai/sport jellegű kezdeményezések és események támogatását.

6.4 Szociális és gazdasági szempontból vizsgálva a dolgot kimondhatjuk, hogy egy esemény megszervezésénél a legnagyobb figyelmet a helyi közösségekre kell fordítani. Minden szolgáltatást és infrastruktúrát annak jövőbeli – az ott élők által történő – hasznosítási lehetőségeinek figyelembe vételével kell megtervezni. A helyi közösséget kell referencia pontként felhasználni a munkahelyek létrehozása és az eseményhez kapcsolódó képzések végrehajtása során.

6.5 Már készültek modellek, melyek segítségével a kiválasztott helyek képessége és a kapcsolódó szolgáltatások mérhető a környezeti fenntarthatóság és egyéb kritériumok vonatkozásában. Ajánlatos lenne az ilyen modellek terjesztésének és alkalmazásának ösztönzése a sportesemények területén is, ahogyan az a korábbiakban már elhangzott, egy három szál – társadalom, gazdaság és környezet – összefogó integrált megközelítés támogatásával.

6.6 A sportesemények vonatkozásában tehát, tervezési, gazdálkodási és fejlesztési modelleket kellene meghatározni és támogatni, az események által előidézett nyereség és a hozzáadott érték maximalizálása érdekében, különösen a vendéglátó régió és közösség számára, amelyen az ilyen események kedvezőtlen hatásai lecsapódnak; és amely csak ritkán élvezheti a valódi előnyöket.

6.7 A nagyszabású sportesemények alkalmat adhatnak magas fokú jártasság és szakértelem kialakítására, amely értékes lehet a sport/turista úti cél számára középtávon és hosszú távon különböző sportolási és szórakozási létesítmények létrehozása és a látogatók igényeinek kielégítése terén. Ezenfelül a helyes gyakorlat terjesztését is szolgálhatják a turizmus és sport integrált igazgatásának területén.

6.8 Összetett rendezvények szervezéséhez szükség van a helyiek és a rövid távon a célhelyen tartózkodó látogatók között kialakuló lehetséges konfliktushelyzetek előzetes feltérképezésére, figyelembe véve a források, szolgáltatások és létesítmények kihasználását és azok minőségét.

⁽¹⁾ COM (2003) 716. Végli.

⁽²⁾ HL C 32 2004. 2.5

6.9 Az esemény szponzorai, a szervezők, a helyi képviselők, a végfelhasználók, a társadalom érintetteinek képviselői és általában minden érintett közötti szoros együttműködés elengedhetetlen

6.10 A sporteseményeknek az azoknak otthon adó helyszín és ország közép- és hosszú távú terveinek részét kell képezniük. Külön figyelmet kell fordítani a turista/sport úti cél általános arculatára gyakorolt hatásukra.

6.11 Jól ismert tény, hogy a turizmus szezonális jellege gyakran akadályozza annak fejlődését. A sportesemények hozzájárulnak a turizmus és a turisztikai gazdaság egész éves fejlesztését célzó politikák előmozdításához.

6.12 Érdemes figyelemmel kíséreni a jelenlegi és jövőbeli tapasztalatokat egy tapasztalati modell kialakítása érdekében, amely a sportesemények szervezésénél is igazgatásánál teljes mértékben tekintetbe venné a fent említett szociális, környezeti és gazdasági tényezőket. Különösen érdemes lenne nyomon követni a létesítmények kihasználtságát, és az egy bizonyos sporteseményre létrehozott struktúráknak és szolgáltatásoknak a sporteseményt követő használatát.

6.13 Általában véve, az EGSZB hangsúlyozni szeretné a fenntartható európai turizmusért kidolgozott többéves programban meghatározott intézkedések, akciók és ajánlások elfogadásának lehetőségét egy Agenda 21 létrehozása által a sport és a sporteseményeknek otthon adó és azokat megrendező legnépszerűbb helyszínek vonatkozásában.

6.14 A sportesemények tervezésének és lebonyolításának helyes gyakorlatát és pozitív tapasztalatait – turisztikai dimenzió keresztül – szisztematikusan fel kell jegyezni, terjeszteni és egyesíteni kell, annak érdekében, hogy a következő jelentős európai sportesemény megrendezése a lehető legsikeresebb legyen.

7. Turizmus, sport és képzés

7.1 Az EGSZB megismétli a képzés és oktatás mint a sport és turisztika politika része célkitűzés megerősítésének szükségességét minden szinten.

7.2 Ezt a megközelítést kívánta meg a 2000 decemberében Nizzában megtartott Európai Tanács zárszavának mellékletét képező, a sport különleges tulajdonságairól szóló nyilatkozat, amely hangsúlyozta, hogy „a Közösségnek ... figyelembe kell vennie a sportban rejlő szociális, oktatási és kulturális funkciókat... a sport szociális szerepének megőrzéséhez elengedhetetlen etikai kódex és szolidaritás tiszteletben tartása és ápolása végett.”

7.3 A turizmus és a sport közös pozitív értékeinek támogatása és integrálása hatékony módja lehet az integráció megvalósításának a közösségek, célállomások és államok szintjén.

7.4 A 2004-ben elkezdődött események tehát még nagyobb jelentőségre tarthatnak számot a javasolt célkitűzés miatt, melynek keretében a hatalmas média lefedettséggel és az intézmények fokozott figyelmével bíró nagyszabású sporteseményeket a képzési elvek és irányvonalak terjesztésére alkalmas eszközökként kell felhasználni.

7.5 Az EU bővítése, melynek során 10 új tagállamot foglal magába, tovább fokozza ezt a lehetőséget. A tömegmédia hálózatok használata lehetővé teszi az oktatási projektek kiterjesztését és megosztását az új tagállamokkal, hogy azok jobban megismerhessék az Európai Uniót és népeit, valamint a sporton, a tisztességes eljáráson és versenyképéségen alapuló értékek cseréjét.

7.6 A fejlesztendő és terjesztendő központi értékek között ugyancsak szerepel a tolerancia, a nyitottság, a vendégszeretet és a hajlandóság a más népekkel és etnikumokkal való találkozásra. Ezeknek az értékeknek az Európai Unión belüli terjesztése egyrészt megfelelő iskolai oktatást, illetve – a felnőttek tekintetében – a turizmusban és a sportban dolgozók megfelelő képzését teszi szükségessé, másrészt pedig intenzív tapasztalatcseréket, melyeket ösztönözni kell. Utazásaik során a turisták maguk is elvárják a fenti értékek érvényesülését.

7.7 A sport- és turisztikai események vonatkozásában különös hangsúlyt kell fektetni annak az elvnek a terjesztésére, mely szerint a népesség minden csoportjának – és különösen a gyengébb csoportoknak: a fiataloknak, az időseknek a fogyatékkal élőknek – joga van különböző sportok gyakorlására és az adott sportokban megrendezett sporteseményeken való részvételre.

7.8 Ahogyan azt a sport különleges tulajdonságairól szóló, a 2000-es nizzai Európai Tanács zárszavának mellékletét képező fentebb említett nyilatkozat kimondja „A fizikai vagy mentális fogyatékkal élők számára a fizikai és sport tevékenységek gyakorlása különösen kedvező kiindulási pontja az egyéni tehetségek fejlesztésnek, a rehabilitációnak a szociális integrációnak és szolidaritásnak...”

7.9 Ezeket az intézkedéseket, amelyek a társadalom leggyengédebb csoportjainak javát kívánják szolgáltni, a központi kormányzatnak, a helyi hatóságoknak, valamint a nemzeti szövetségeknek, a sportegyesületeknek és társulásoknak, az amatőr kluboknak és iskoláknak kell végrehajtaniuk.

7.10 Az iskolák a pozitív értékek terjesztésének és a kölcsönös megértés kialakításának termékeny talajai, mivel a sport, turizmus és képzés közötti komplex kapcsolat teljes mértékben kiaknázzható, ha már iskoláskorban elkezdődik.

7.11 Ezért javasoljuk a diákok mobilitásának megkönnyítését és a diákcsere egyszerűsítését olyan sportesemények szervezése által, amelyek lehetőséget nyújtanak a helyi kultúra és élet megismerésére.

7.12 Egyben javasoljuk a tagállamok közötti együttműködés fejlesztését, különösen a legjobb gyakorlatokkal kapcsolatos információk cseréje terén. Ezek közül kiemelendők a sporteseményre érkező turisták, az eseménynek helyt adó település kulturális és társadalmi életébe való bevonására irányuló gyakorlatok, melyek az erőszakos és intoleráns cselekedetek visszaszorítását célozzák, és kedvező alkalmat teremtenek a kölcsönös fejlődésre.

8. Előzetes következtetések

8.1 A turizmus és a sport a mások iránt érzet tisztelet által ébresztett, és a kölcsönös megértésre, toleranciára és egymás elfogadására irányuló pozitív értékek cseréjének, megosztásának és kialakulásának laboratóriuma lehet. Ezek a szektorok természetnél fogva alkalmasak erre a feladatra, és szerepük különlegesen fontossá válik egy olyan társadalomban, amely egyre dinamikusabb; és amelyet mélyreható szocio-kulturális, geopolitikai és technológiai változások jellemeznek.

8.2 A turizmus és a sport nagyban hozzájárulhat a lisszaboni stratégia keretében megfogalmazott célkitűzések eléréséhez. Valójában az egyre fokozódó gazdasági befolyásuk az Európai Unió gazdaságának mozgatórugójává válhat, különösen, ha az e két szektorhoz kapcsolódó szakértelem fejlesztésének és terjesztésének összes lehetőségét teljes mértékben kihasználjuk.

8.3 A turizmus és a sport felvétele az Európai Alkotmány végleges változatába történelmi fordulópontot jelent e két szektor számára. Az EGSZB bízik benne, hogy jelentős tevékenység lesz tapasztalható e két területen közösségi szinten, és javasolja a nyílt koordináció módszerének alkalmazását, annak érdekében, hogy a szakértelem és tudás cseréje és az összehasonlítás biztosítható legyen.

8.4 A sport és a turizmus két összetett, elkülöníthető szektor; igen nehéz őket együtt tanulmányozni és köztük gazdasági és szociális összehasonlításokat végezni. A két

szektor fejlődésének elősegítése érdekében az EGSZB tehát egy **közös európai megfigyelő ügynökség** és adatban felállítását szorgalmazza, a tudás és helyes gyakorlat összegyűjtése és csoportosítása, majd a tagállamokban történő terjesztése céljából.

8.5 Az EGSZB reméli, hogy az Európai Unió támogatni fogja a turizmus-sport kombináció szociális, gazdasági és környezeti hatásainak európai szintű összehasonlító elemzését lehetővé tevő **tanulmányokat és kutatást**.

8.6 A mindenki számára hozzáférhető turizmus és sport kultúrája és az olyan politikák kialakítása, amelyek támogatják ezt a kultúrát elsődleges fontosságot kell, hogy élvezzenek ebben a két szektorban, figyelembe véve a népesség gyengébb csoportjainak – a fiataloknak, az időseknek és a fogyatékosok – valamint a rossz anyagi helyzetben élőknek a szükségleteit. Ebből a célból az EGSZB üdvözölné egy olyan kampányt, amely tudatosítaná, hogy a hozzáférhetőség és a fenntarthatóság olyan szükséges jellemzők, melyek a piac szereplőinek versenyképességét fokozzák.

8.7 Javasoljuk egy **európai turisztikai ügynökség** felállítását, melynek szerepe e szektor különleges tulajdonságainak megőrzése, problémáinak elemzése, a fejlesztésre szoruló potenciális területek meghatározása és az EU strukturális intézkedéseibe bevonható, a fenntartható növekedést célzó innovatív módszerek azonosítása lenne.

8.8 A turizmus és a sport sokoldalú, összetett jelenségek, melyek óriási fejlődési lehetőséget hordoznak magukban. Ez a javaslat fenntartja a horizontális integráció szükségességét ezekben a szektorokban európai szinten, így ez a lehetőség kihasználható mind társadalom-gazdasági, mind kulturális területen. Ezen túlmenően, az EGSZB hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a javasolt intézkedések végrehajtása során állandó figyelmet kell szentelni a fenntarthatóságnak mind azokon a területeken, mind pedig a környezet vonatkozásában.

8.9 Ennek a véleménynek az EGSZB a „Római nyilatkozat a turizmusról és a sportról” címet adja, a könnyebb felismerhetőség és a turizmushoz és a sporthoz kapcsolódó, valamennyi európai szintű eseményen történő sikeresebb népszerűsítés érdekében.

Brüsszel, 2004. december 15.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

Elnöke

Anne-Marie SIGMUND